

טורי יתום משה

335032

בן שרה ואליהו

נולד ב- ט' שבט תרצ"ח 11.1.1938

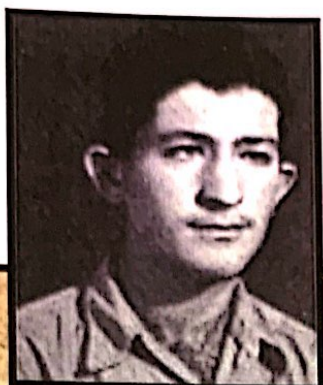
התגייס לצה"ל בנובמבר 1955

שרת בגדוד "הבוקעים הראשון" (51)

נפל ב- כ"ו ניסן תשט"ז 7.4.1956

בעת מילוי תפקידו.

יְתוֹם מֵשֶׁה,

בן אליהו ושרה. נולד ביום ט' בשבט תרצ"ח
(11.1.1938) ברחובות. סיים את לימודיו בבית-ספר
"תחכמוני" במושבתו. גויס לצה"ל בנובמבר 1955.
נפל בשעת מילוי תפקידו ביום כ"ז בניסן תשט"ז
(7.4.1956) וחובא למנוחת-עולמים בחלקה הצבאית
שבבית-הקברות ברחובות.

מבצע שבו השתתף משה ז"ל

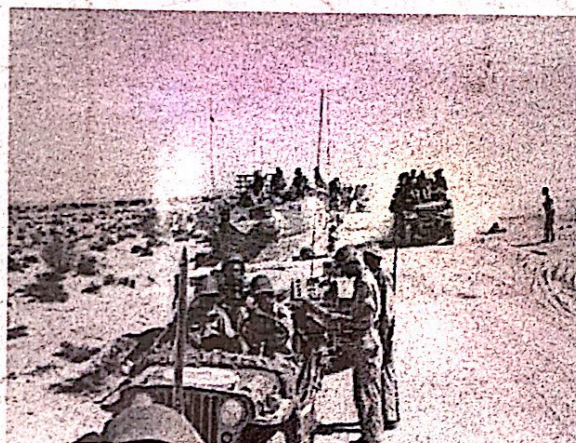
29 אוקטובר 1956 - 5 נובמבר 1956

מערכת סיני, הידועה גם כמבצע "קדש", הייתה המבצע המקיף ביותר שערך צה"ל עד לאותה תקופה. מבחינתה של ישראל הייתה זו מלחמת מנע שמעדה לפתור שלוש בעיות ביחסים עם מצרים:

פעילות סורר - פעילות של הסתננות לישראל למטרות גביה, שוד, חבלה ורצח, שהחלה עם תום מלחמת העצמאות, הוחמרה באפריל 1955 עם הפעלתן של יחידות ה"פידאיון" הכפופות למודיעין המצרי. אלה באו מגבול מצרים ומאוחר יותר מגבול ירדן, ושיבשו את החיים התקנים ביישוב הספר. ישראל הגיבה בפעולות תגמול, חלקן נרחבות כגון זו בקלקליה ב-10.10.1956, אך לא היה בהן כדי לשים קץ לפעילות הסורר.

פגיעה בחופש השיט - מצרים חסמה בפני ישראל את המעבר בתעלת סואץ כבר בשנת 1951, וכעבור שנתיים מנעה מעבר סחורות לישראל גם באוניות המשאיות דגל זר. בשנת 1953 חסמו המצרים את השיט הישראלי במצרי סואץ ובספטמבר 1955 הרוחיבו הסגר זה גם לתחום האוויר של מצרי סואץ. פעולות אלה היו בניגוד למשפט הבין-לאומי, אך ניסיונותיה של ישראל לפעול במישור המדיני בעניין זה לא הצליחו. באוקטובר 1956 שקלה ישראל פעולה צבאית לפתיחת מצרי סואץ, אך בסופו של דבר החליטה הממשלה כי אין השעה כשרה לכך.

ערעור מאזן הכוחות - עיסוק הנשק מספטמבר 1955 בין מצרים ללסאלבקה הזרמה למצרים נשק סובייטי בכמות ובאיכות שעלתה על כל מה שהיה מצוי בזירה עד כה, וערערה בבט אחת את מאזן החימוש ואת כוח ההרתעה של ישראל. הקמת המפקדה הצבאית המשותפת למצרים ולסוריה (שירדן הצטרפה אליה ערב מבצע "קדש"), והצהרות מנהיגי ערב, ביססו את חששה של ישראל כי בכוונתן להכחידה כאשר תגיע שעת הכושר.

הנסיבות הבין-לאומיות זימנו לישראל תנאים לממש את מטרותיה ואפילו בעל-ברית לפעולה. ב-26.7.1956 הודיע נשיא מצרים, גמאל עבד אל-נאצר, על הלאמת תעלת סואץ ועל הקדשת ההכנסות מהפעלתה למימון בניית סכר אסואן. צעד זה בא כתגובה לנסיגת ארצות-הברית ממימון המפעל. הניזוקות מצעד מצרי זה היו דווקא בריטניה וצרפת.

הפעילות המדינית ליישוב המשבר לא נשאה פרי, ושתי המעצמות החלו לשקול פעולה צבאית. באותה עת הייתה גם מתיחות בין ישראל לירדן, על רקע פעולות התגמול נגד ירדן, ועלתה על הפרק אפשרות של כניסת צבא עיראקי לירדן. ישראל הזהירה כי במקרה כזה תשמור לעצמה חופש פעולה והדבר גרם למתיחות ביחסים עם בריטניה, שהיה לה חוזה הגנה עם ירדן.

בשנת 1956 התהדקו היחסים בין ישראל לצרפת, וצרפת סיפקה לישראל נשק בכמויות ניכרות, ולאחר הלאמת התעלה נשקלה פעולה צבאית משותפת נגד מצרים. צרפת קיימה מגעים עם בריטניה, והיא שסגרה את המעגל לשיתוף פעולה משולש.

שלוש השתתפות נפגשו בסאוור שליד פאריז וב-24 באוקטובר הסכימו על תוכנית פעולה. עיקרה היו כי ישראל תפתח ב-29 באוקטובר בפעולה צבאית שתיצור איום על תעלת סואץ. למחרת תדרושנה שתי המעצמות מישראל וממצרים להסכים תוך 12 שעות להפסקת-אש, להסגת סחורות לסוואן 10 מייל מהתעלה, ולתפיסה זמנית של עמדות מפתח לאורך התעלה על-ידי כוחות אמל-צרפתיים להבטחת חופש השיט. אם ממשלת מצרים לא תסכים לתנאים אלה יפתחו שתי המעצמות בפעולה צבאית נגד מצרים ב-31 באוקטובר. ישראל לא התקוף את ירדן בעת המבצע, אך אם ירדן תתקוף - לא תחוש בריטניה לעזרתה. ק סוכס על סיוע צרפתי לישראל, לרבות סיוע אווירי להגנת שמי ישראל.

צה"ל היה מוכן למבצע. התכניות המבצעיות היו מוכנות עוד קודם לכן, וכעת הוכנסו בהן השינויים המתחייבים משיתוף הפעולה עם המעצמות. הסיוע הצרפתי, בנשק ובציוד הקל על צה"ל, הופעל כוחות ניכרים ולראשונה הופעלו מפקדות אגודה. ב-25 באוקטובר החל גיוס מילואים - צעד שהובן כמבער מהמתיחות עם ירדן, ולכן אפשר השגת הפתעה מחלטת בחזית המצרית.

פעילות החטיבה בתקופת שירותו

היה זה עשור

באימון, בשגרה ובקרב (1957-1967)

שקט יחסית, במיוחד בגבול הישראלי-מצרי, וחטיבת גולני, כחלק מצה"ל כולו. התפנתה אף היא לפעילות ממושכת, שגרתית וחשובה של בניית הכוח, אימונים, הצטיידות והתארגנות, טיפוח המשמעת, המוראל וגאוות היחידה, תוך טיפול מיוחד בחייל הבודד, במחלקה, בפלוגה ובגדוד.

לוחמי החטיבה בעשר השנים 1957-1967 חילקו את זמנם בדרך כלל בין תקופות אימונים קצרות ("אימון קיץ" ו"אימון חורף") ו"תעסוקה מבצעית" ממושכת לאורך גבולות ה"קו הירוק". יחידות החטיבה (הגדודים, פלוגת הסיוור, פלוגת המ"כים, פלוגות הטיירוניס, הקשר וההנדסה), היו מפוזרות בכל רחבי הארץ, מגבול הצפון והגבול הישראלי-סורי, עד הגבול הירדני ("פרוזדור ירושלים" ומובלעת הר-הצופים) - ועד גבול רצועת עזה והנגב הדרומי.

בטחון שוטף (בט"ש) (1957-1967)

עיקרי מדיניות הבטחון של ישראל לאחר מבצע "קדש" היו שמירת הישגי מבצע "קדש" (ובכלל זה חופש שיט במצרי טיראן), פיתוח מתמיד וקיום כושר הרתעה והכרעה ומאבק יום-יומי (בט"ש) על שמירת הריבוניות הישראלית לאורך גבולות שביתת-הנשק (במיוחד לאורך הגבול הישראלי-סורי). הסורים התבצרו היטב לאורך קו הגבול, 77 ק"מ אורכו מתל-אל-קאדי בצפון ועד אל-חמה בדרום, בנו מערכת מוצבים קדמיים ועורפיים, סללו דרך פטרולים, והחזיקו לאורך ה"קו הירוק" 15,000 חיילים וכן טנקים, תותחים ומרגמות. הם ניצלו את יתרונם בעוצמת-אש ובשליטה טופוגרפית, שהקנתה להם הרמה הסורית (רמת-הגולן), הפגיוזו יישובים ישראליים באש ארטילרית, צלפו באש מקלעים ונק"ל, התנכלו לשיט ולדיג בצפון-מזרח הכנרת וניסו למנוע בכוח עיבוד חקלאי של החלקות באזורים המפורזים. לוחמי חטיבת גולני עם כוחות נוספים של פיקוד צפון הגיבו במאמץ רצוף ומתמשך של פעילות מבצעית, סיורים, תצפיות, מארבים, סיוע לשמירה ביישובים ואבטחה צמודה לחקלאים. גולת הכותרת של פעילות הבטחון השוטף בעשור של שנות הששים (1957-1967) היו פעולות הגמול בתאופיק (1960) ובנוקייב (1962) ו"המאבק על המים" (1965-1966) כנגד מזימת הסורים להטות את מקורות הירדן.

אימונים
משנות
ה-50

רמת הלחימה שהפגינה חטיבת גולני במבצע "קדש" (נובמבר 1956), מבצע בו היו לחטיבה 14 חללים ו-11 פצועים; רמת המשמעת, האימונים והמוראל, שטיפחו בשנים שלאחר מבצע "קדש" מפקדי החטיבה **בנימין ג'בלי** (1956-1957), אהרון דורון (1957-1958) ו**אלעד פלד** (1958-1960), חברו יחדיו, ובסופו של דבר לאחר מאמץ ממושך ופעולות שכנוע בכל רמות הפיקוד בצה"ל הוטלה על חטיבת גולני פעולה מבצעית גדולה באופן עצמאי. בסוף תקופת שירותו של המח"ט אלעד פלד הוחלט על ידי המטכ"ל לפיקוד צפון לבצע פעולת גמול נגד המוצב הסורי בח'ירבת תאופיק-אתחתא, מעל

קיבוץ תל-קציר בדרום-מזרח הכנרת, והמשימה הוטלה הפעם על חטיבת גולני לבדה. לאחר שורה ארוכה של תקריות אש רצופות, שיזמו הסורים באזור המפורז בגזרת האון-תל-קציר, החליט הדרג המדיני להגיב בפעולה צבאית ישירה, שמטרתה הריסת בתי הכפר של תאופיק התחתונה, כפר אשר שימש בסיס לפעולות המיקוש, הירי וההטרדה מצד הסורים בגזרת תל-קציר. מבצע "חרגול" (פעולת תאופיק) נקבע לליל 31 בינואר - 1 בפברואר 1960.

הכוח העיקרי במבצע "חרגול" מנה ארבע מחלקות (3 מחלקות של פלוגת המ"כים בפיקוד סרן יהודה אשנפלד-גולן, ומחלקה מהסיירת בפיקוד סגן דיגליו) - לכיבוש הכפר, כוח חבלנים נושאי חומר נפץ על זחל"מים בפיקוד הסמח"ט שלמה להט (צי"ץ) וכוחות חסימה בפיקודם של רס"ן יוסף קסטל, סגן אורי כהן וסגן אמיר דרורי; כמו כן השתתפו כוחות משנה של מחלקת טנקים, סוללת תותחים, כוח סיוע לחבלנים וחפ"ק המח"ט, שהתמקם במרכז גזרת הלחימה. הכפר תאופיק-אתחתא נכבש בקלות יחסית. עמדות הסורים פוצצו ונהרסו, אך הסורים האירו את שטח הפעולה עם שני זרקורים, ליד תאופיק-אפוקא, ופתחו באש מקלעים כבדים וארטילריה על הכוחות התוקפים ועל קיבוץ תל-קציר. הארטילריה של צה"ל השיבה בהפגזה כבדה על ח'ירבת תאופיק-אפוקא (תאופיק העליונה) ומוצבים סוריים אחרים, ובחיפוי אש התותחים והטנקים של צה"ל נסוגו יחידות גולני לאחר ביצוע משימותיהם. בשעה 3.00 לפנות בוקר, אור ליום 1 בפברואר, הושלמה הנחת המטענים, ובתי הכפר בתאופיק התחתונה נהרסו. בפעולה נפלו 3 חיילי גולני ו-17 פצעו. סגן אמיר דרורי קיבל צל"ש. הסורים הודיעו על 9 הרוגים ו-15 פצועים.

קווים לדמותו

משה יואל בן אנוה' אלפר
 נולד ביום א' בשנת תרצ"ח 11.1.1938
 סייק את לימודיו בבית ספר תלמוד
 תורה. בוגר בית הספר התיכון
 ובית המדרש למדע ופז ארמיה
 למלחמה. מתגורר בארמיה רבוס, סוף
 אזור תל אביב. מתגורר בבית
 סוף תל אביב. בשנת 1955 נפטר
 מילוי תפקיד ביום ניו ברסן תל"ב 24.1.1954
 ארמיה רבוס. מתגורר בתל אביב
 בבראית לבית הקברות בתל אביב

כותבים לזכרו

פתיח-תקן י' י"מ טו"ש כ"ט בניסן תשס"ז

עשרה ואע"כ!

הה' רוח הסנועם והאקטואליזם, קרובות אור דתו הוקדש!
אבל גם אהבתי ראש פנוי אחרים בולט לתום אל קטל
הרצון של גנים משה ז"ל.

ה' כי גם מרה זו האור הזלזל, ומה שחשבוני?
היו נאמה צ"ה שכלל אג מן הולדות?

היו נאמה לאם ששכלל אג פיו בטנה, אה הולד
הוקדש זה לתר מחווה?

אין אין לתקן את הדבר, אלוים להושיך תלואה
כחך כן צוילנו כנאמר: ואמר יקן "במחיק חיו"

נאמה פירגא אמצאון רק בזה שגנני ז"ל נפד

אך ושמר פלואצג הוקדש לנאון אהטון הצח חוק

והוקדש, למסרם אורה, צוה לנא אה חיים

הוקדש אגל כבוד

שרה / צו

משה יואל פני
 זכר 26 ליום איוץ
 נפלה אפלת הארץ 26 ליום
 קטל מואב בעינתו בארץ אמת
 מקורי צהר האמת ארץ אמת
 ארץ על חיים. ופי צהר צלל החיים
 בקרוב של ארץ אמת
 ותלם

עיר הולדתו של משה ז"ל

רחובות היא עיר במישור החוף הדרומי בישראל. היא הוקמה כמושבה בשנת 1890 על ידי חברת "מנוחה ונחלה", לאחר שכל קרקעותיה נקנו בידי יהושע חנקין. רחובות הוכרזה כעיר בשנת 1950. העיר חברה בארגון פורום ה-15. העיר רחובות ידועה בזכות מכון ויצמן למדע והפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית הנמצאים בתחומה; יבעבר הייתה ידועה כעיר בה פרדסים רבים (על כן סמל התפוזים בדגלה), אך כיום אין בשטחה חקלאות הדריים פעילה והפרדסים הנטושים הולכים ונמחקים על ידי הבנייה החדשה. שכונותיה של רחובות הן: בצפון נס ציונה, בצפון-מזרח רמלה, במזרח ובדרום-מזרח המועצה האזורית גזר, בדרום קריית עקרון, בדרום-מערב המועצה האזורית גבעתיים-ברנר, במערב המועצה האזורית גן רווה ובצפון-מערב, גןבלת רחובות בכפרים הקטנים כפר אהרון וטירת שלום, הכפופים מוניציפלית לעיריית נס-ציונה.

בית ספר בו למד משה ז"ל

תחכמוני הוא שם נפוץ לבתי ספר יהודיים ציוניים דתיים, בישראל ומחוצה לה. מקור השם בתחכמוני, שהיה מגיבורי דוד המלך, ולפי הפרשנים וחז"ל היה תארו של דוד עצמו בית מדרש לרבנים תחכמוני של תנועת המזרחי בוורשה היה מעין המשך ישיר לישיבת הרב יעקב ריינס אשר נתן את השם תחכמוני לישיבה שהוא הקים מערכת חינוכית זו, כללה את רשת בתי-ספר "בנה" ו"תחכמוני" שהסתעפה על פני פולין כולה.

